

Ontbrekende haarverf en de zeer ontorechte derde prijs

We hebben iets te vieren. Nora (17 jaar, ADHD) is geslaagd voor de drie vakken waarin ze examen heeft gedaan. Dit is een mooie prestatie op zich, maar nog meer bewonderenswaardig omdat ze vanaf het begin van het eindexamenjaar zowel op haar oude, als op iedere andere school waar we haar hebben proberen te plaatsen, geweigerd is. Ze kan het resultaat van de drie examens – twee zevens en een acht - dus volledig op haar eigen conto toeschrijven.

Daar zitten we taartjes, een trotse Nora en een opgeluchte moeder aan tafel. We praten over van alles wat met de examens te maken heeft: of ze deze uitslag verwacht had, hoe ze het ervaren heeft om examens te maken, hoe ze terugkijkt op het leren van de stof. Nora geeft stralend antwoord op mijn vragen, maar af en toe betreft haar gezicht als ze zich realiseert dat er iets ontbreekt: haarverf.

‘Waarom heb je die haarverf nou niet meegebracht mam? Heb je mijn uitgroei gezien? Ik loop voor schut! Zo kan ik echt niet langer over straat...’ begint Nora zodra ze er weer aan denkt.

‘Nou Nora, ik had al haast en ik wilde niet dat Anne hier zou zijn en ik nog niet,’ reageert haar moeder.

We praten opnieuw vijf minuten over haar prestatie en dan valt Nora’s oog op de gebaksdoos: ‘Oh, was je bij die bakker! Ja maar de drogist zit ernaast, je hoefde alleen maar even daar naar binnen te schieten en de haarverf mee te nemen. Ik had gewoon zwarte verf nodig. Waarom heb je dat niet gedaan?’

‘Dat heb ik je al gezegd Nora, omdat ik haast had,’ antwoordt haar moeder nogmaals.

‘Ik heb nog een pakje blond staan,’ vervolgt Nora, ‘misschien ga ik er dat maar ingooien. Alles beter dan met deze uitgroei blijven lopen...’

In de anderhalf uur die ik bij hen aan tafel spendeer, herhaald dit patroon zich vijf keer. Ik doe diverse pogingen om een soort van evaluatiegesprek - dat voor deze middag ook op het programma stond - te voeren, maar staak deze en bied een alternatief: ik zet op papier hoe ik er tegenaan kijk en Nora en haar moeder reageren hier op.

Die avond lig ik in bed. Tegen middernacht komt Arno de slaapkamer binnen. Half slapend vraag ik hem of hij die avond clubkampioen is geworden van de schermvereniging.

‘Nee, ik heb de derde prijs,’ antwoordt hij nors. Hij loopt naar de badkamer en komt enkele seconden later terug met een tandenborstel in zijn mond.

‘Het was zó oneerlijk, de scheids verzong terplekke de regels.’

‘Hoezo dat?’ vraag ik nog steeds meer slapend dan wakker.

‘De keellap! Bij ieder toernooi scoor je ook punten door iemand op de keellap te raken. Ik raakte Marco op z’n keellap en wat zegt de scheids? “Fout! Op de keellap. Dat telt niet!” Wat een hond, de keellap telt normaal altijd.’

Arno loopt de slaapkamer weer uit, ik hoor nog wat gerommel in de badkamer en vervolgens merk ik dat hij naast me in bed kruipt.

‘Als dat punt had geteld, zoals het hoort, had ik de eerste prijs gewonnen.’

‘Oh ja?’ reageer ik.

‘Ja, dan had ik ook meer punten gehad dan degene die de tweede prijs gewonnen heeft. Het lag allemaal heel dicht bij elkaar, maar ik was gewoon beter. Ik was de beste. Ik ben de beste van de club. Het is gewoon door die stomme k**scheids dat ik de derde prijs heb.’

Arno knipt het licht uit en komt tegen me aan liggen.

'Ik breng die beker volgende week terug. Ze houden 'm maar, zo'n beker hoef ik niet. Wat moet ik met een derde prijs? Ik had eerste moeten zijn!'

Ik gniffel.

'Wat lach je nou?' vraagt Arno.

'Hoeveel mensen deden er eigenlijk mee aan dat toernooi, Arno?' vraag ik, wetende dat de club heel klein is.

'Zeven,' antwoordt hij.

'Dus je bent eigenlijk middelste geworden terwijl je eerste had kunnen zijn?'

'Ja, maak het maar belachelijk, daar gaat het natuurlijk niet om. Het is gewoon niet eerlijk. Die stomme scheids...'

'Jammer voor je schat. Ik wil nu slapen, morgen kan ik weer naar je luisteren,' zeg ik in een poging mijn nachtrust te herstellen.

'Nou dat hoeft niet, het is gewoon belachelijk en die beker gaat terug naar de club, dan zetten ze 'm daar maar in de vitrine.'

'Slaap lekker, lief.'

Dan is het stil. Ik lig nog even wakker terwijl ik me verwonder over de volharding van zowel Arno als Nora. Wat ik intussen geleerd heb, is dat het me met een maximaal overredingsvermogen en de beste bedoelingen van de wereld niet gaat lukken om een einde te maken aan zo'n gedachte- en woordenstroom. Ik kan erom lachen, me ervoor afsluiten of mijn wens om stilte aangeven. Maar soms helpt dit allemaal niet en dan rest er slechts één optie: wegwezen!

Anne van Hees

Augustus 2013

P.s.: De dag na het schrijven van deze column, geeft Arno aan dat hij benieuwd is naar wat ik geschreven heb. Ik lees 't voor en als ik klaar ben zegt hij:

'Ik heb 'm in een tas gedaan, de prijs, en achter in mijn sokkenla gestopt. Dan hoef ik 'm tenminste niet meer te zien.'

'Maar wat vond je van de tekst?' vraag ik.

'Ja, leuk. Die stomme, stomme scheids. Ik wil die prijs echt nooit meer zien.'